36 Nutford place, Bryanston Square, London
dnia 17go sierpnia 1836r. we czwartek

Kochany Ludwisiu,

Pisałeś do mnie - bardzo się ucieszyłem. Lubię moich młodych przyjaciół, a zwłaszcza tych którzy o mnie nie zapominają, a zasługują sami żeby o nich pamiętać. Nie myśl że, ponieważ ci tak późno piszę, już pisać zapomniałem, albo leniwy jestem. Dużo ja i dużo na nie pracuję - a wszystko samo pisanie. Dobrze że czterdziestu chociaż zdatne do pisania. Bo cóżby było robić w tych stanowych Europejskich krajach, o których, siedząc sobie swobodnie w naszej malenkiej świątyni naukowej na Koziej Ulicy w Warszawie, tyleśmy się w historię nagadali - a co namarzyli[ś] - i na skórze wołowej by[ł] tego zniespisać, jak powiadają. -

Tak, Ludwisiu, w tych czarownych krajach myśli naszych iż[ś] przebywamy i straszne je do naszych podobne widzimy: ludzie mędrsi może od nas; ale nielepsi; a pewno niestanowniejsi. Ale o naszej Sławie, rzadko kto wie który - czemu? bośmy mniej czasu mieli na historią, jak na czyny - gdy przeciwnie inne narody więcej pisać mogły o sobie. Niemają, tych świetnych kolorów kraje obce, w które je ubieralśmy; nie dają, szczęścia, którego gniazdo myśl nasza w nich zakładała. Słowem potrzebny widok z bliska, który, jak wszelka rzecz dalekа, zmienia odległe. I czytelnik, wzięty tylko do postugi pisania o obcych krajach, prawda mniej skarży się na losy - ale ciągle na wzdychania do kraju, bo jest coś w kraju swojim czego nic u obcych zastąpić niemoże: - Koło rodzinne - ludzie myślący jednę myśla - serca ożywione jednym uczuciem - w każdym rodaku brat rodzony w piersi - niebo, woda i ląd, wszystko zdaje się swoje,

wszystko zdaje się, mile świecić, mile płynąć, u siebie. Nie tak w krajach cudzych: i stądego Garczyński, najczulszy i najwymowniejszy z naszych poetów, ma takie żadne i poruszające wyrażenie, zdrywając się do tych co w kraju,

O Bracia, czem Kraj ustrojony jeśli nie czujecie,
Opuście go na chwilę – a będziecie czuli. K.[illegible]

Kiedyśmy sobie w świątyni naszej małej zamknięci siedzieli, kiedyś ty płakał na wzmiankę upadku Kościuszki pod Maciejowicami, a we mnie Bóg wie jakie myśli przechodziły pod te pory; wtedy, pod bokiem naszym, – nam tego nieświadomym, w przeszłości zagrzebym, – Babski i Nabielak w ciągłych Konferencjach z Adamą, twoją, gotowali tę wielką burzę polską, która, jak widziałeś, dumnego Cara upokorzyła, świat napełniła dziwami z których dotąd jeszcze nie wyszedł, i która w końcu nas po obszarach świata rozsypała. Czyn wielki zajął uwagę całego świata, wystarczył i wystarcza do zajęcia bez ustanku myśli naszych – dla których widzenia całych wieków przeszłości tego celu były – takiemi teraźniejszość wypełnili sobą. – Jak obnyżyły mitologii, jak mroki chrześciaństwa, świat ten niesłychane zrobiliśmy powstanie; i w upadku naszym, świat zdumiony widzi upadek Szatana. —

Którym cudem teraz, Zdrowiu, nie umieramy, kiedy nas ich tyle otacza. Gdzie przyszłość twoja, gdzie przyszłość moja, którą sobie każdy młody człowiek wyobraża zawczasu? Gdzie niebo pod którym obadwaj stać mielismy? Na naszą drogę gwiazda przeciwności tylko blask swój rzuca. Oddychamy powietrzem dwóch stolic: jednej, całej Europy; drugiej, całego świata. Wiatr ten nam kiedy, że nam wolno będzie siedzieć w miejscach, do których nas nawet wyobraźnia nie wynosiła, a niewolno przebywać

tam.

tam, gdzie każdy z nas Kościom swoim schronienie obiecywał, jak = stamtąd wziął dar życia. – Wszystko w opak; albo, jak chcesz, wszystko cudowne. Gdzież więc niepodobieństwa którym nieuroczyny? – Ty się gotujesz wstąpić w zawód życia. Nowe pole przed sobą będziesz miał otwarte – a na nim ileż to dróg omylnych! – Co jeszcze zobaczysz, co zdziałasz, przyszłość to chowa niezgadniona w trudnych zdarzeniach, bicz serce za sternika – mojesz mnie niedokazać wiele, ale nigdy niepobłądzisz.

Czytaj historia Tolemela teraz wyszłą a która jest do = konczeniem tej którąśmy z sobą w Warszawie czytywali. Najlepiej iść pod wodzą starych, znajomych przyjaciół.

Musiała twoja biedna cielesna znacznie się roz = prostynąć i wyprać. Szanuj tę cudowną machinę Boga, którą dobrze zachowana tyle czasu jest zdrowie w stanie W końcu kochaj mnie. Ja ciebie zawsze miło sobie wspominam.

Ucałuj mamę i Tatę ode mnie.

Twój Leonard siedz =

Pisać, rozumie się, niezapomnisz do mnie. —

a Mons. Louis Chledowski
Rue Chateaufeuille. N° 20
Paris